

EVROPSKA KOMISIJA
GENERALNI DIREKTORAT ZA PRAVOSODJE IN POTROŠNIKE

Direktorat A: Civilno in gospodarsko pravosodje
Enota A.1: Civilno pravosodje

PRIMERJALNA PREGLEDNICA O VPLIVU COVID-19 NA CIVILNE POSTOPKE

(Informacije je zbral Generalni direktorat za pravosodje in potrošnike)

IZJAVA O OMEJITVI ODGOVORNOSTI: Ta dokument vsebuje pregled ukrepov, povezanih s COVID-19, in nekaterih drugih ukrepov, ki so jih države članice sprejele od marca 2020, ter se uporablja le za informativne namene. Ker je to dokument o pregledu, v njem ni mogoče v celoti z vsemi podrobnostmi in izjemami navesti zadevnih ukrepov, ki so jih sprejele države članice. Ta splošni dokument o pregledu nikakor ne zavezuje držav članic ali Evropske komisije. Podrobnejše informacije so na voljo v pravno zavezujočih besedilih, ki so jih objavile države članice. Ta izjava o omejitvi odgovornosti dopolnjuje splošno izjavo o omejitvi odgovornosti, ki je na voljo na spletnem naslovu: https://e-justice.europa.eu/content_legal_notice-365-sl.do?init=true.

DRŽAVE ČLANICE	Roki v civilnih postopkih	Organizacija pravosodja in sodstvo	Pravosodno sodelovanje v EU
AVSTRIJA (AT)	Zakon z dne 22. marca 2020 Procesni roki, ki se 22. marca še niso iztekli, ali roki, ki bi v običajnih okoliščinah začeli teči po navedenem datumu, se prekinejo in začasno ustavijo do 30. aprila 2020. Ti roki bodo začeli teči na novo. To pomeni, da se bo 14-dnevni rok iztekel 15. maja, štiritedenski rok pa 29. maja. <u>Izjeme (med drugim):</u> plačilni roki, prisilna psihiatrična namestitve. V primerih neposredne ogroženosti varnosti ali osebne svobode ter v primerih nepopravljive škode lahko sodišče prekinitev odpravi prej. Zastaralni roki (npr. prekluzija) med 22. marcem in 30. aprilom ne tečejo.	Omejitev stikov med sodišči in strankami. Po potrebi splošno zaprtje posebnih sodišč z možnostjo preusmeritve nujnih zadev na druga sodišča.	Osebe za obravnavo zadev iz osrednjih organov dela od doma: priporoča se komunikacija po elektronski pošti.

	Izvršilni postopki: Prisilna dražba premičnega in nepremičnega premoženja se lahko odloži, če ima dolжник zaradi pandemije COVID-19 ekonomske težave. Prisilne izselitve se lahko na zahtevo začasno odložijo, če bi dolжник sicer postal brezdomec.		
BELGIJA (BE)	Zastaralni roki in roki za vložitev pravnih sredstev, ki se iztečejo med 8. aprilom 2020 in 17. majem 2020, se podaljšajo za en mesec po izteku tega obdobja (tj. do 17. junija 2020). Vlada lahko po potrebi končni datum tega obdobja preloži na poznejši datum. Roki v sodnih postopkih v civilnih zadevah, ki se iztečejo med 8. aprilom 2020 in 17. majem 2020 ter katerih iztek bi lahko privedel do zasega premoženja ali kakršne koli druge škode, se podaljšajo za en mesec po izteku kriznega obdobja (tj. do 17. junija 2020). Vlada lahko po potrebi končni datum kriznega obdobja preloži na poznejši datum. To ne velja za nujne zadeve. Šestmesečno podaljšanje rokov v okviru sodnih dražb nepremičnega premoženja, ki se iztečejo med 18. marcem 2020 in 3. junijem 2020. Začasna ustavitev nekaterih izvršilnih postopkov zoper družbe med 24. aprilom 2020 in 17. majem 2020.	V civilnih zadevah se sodne obravnave, ki bi morale potekati med 10. aprilom 2020 in 17. junijem 2020 (vlada lahko to obdobje podaljša), odpovejo, če so vse stranke že predložile pisna stališča. Sodnik o zadevi odloči brez obravnave, zgolj na podlagi pisnih stališč, razen če stranke temu nasprotujejo. V takem primeru se zadeva preloži. Civilna sodišča pri nadaljnjem obravnavanju zadev na sodišču uporabljajo videokonferenčna orodja. Med 4. majem in 3. junijem 2020 se prisege lahko sprejemajo na daljavo. Zakonski roki za seje, ki so določeni v notarskem pravu in se iztečejo med 18. marcem 2020 in 4. avgustom 2020, se podaljšajo za tri mesece. Notarska pooblastila se lahko prejmejo na daljavo in elektronsko (na elektronskem nosilcu ter z elektronsko identifikacijo in podpisom). Odprava zahteve po pričah in navzočnosti več notarjev pri notarski oporoki med 4. majem 2020 in 3. junijem 2020.	Po izbruhu COVID-19 se način dela in organizacija belgijskih osrednjih organov v civilnih zadevah nista spremenila, razen da večina osebja za obravnavo zadev v belgijskih osrednjih organih dela le na daljavo. Nekaj uslužbencev je en dan na teden še vedno prisotnih na delovnem mestu, da pregledajo prejeto pošto in poskrbijo za odhodno pošto, na primer v zvezi z vročanjem dokumentov. Prek Evropske pravosodne mreže je bilo vsem kontaktnim točkam sporočeno, da se lahko sporočila osebju za obravnavo zadev še naprej pošiljajo izključno po elektronski pošti. Belgijski osrednji organi ostajajo dosegljivi po telefonu in elektronski pošti. Priporočeno je, da se novi zahtevki in zaprosila v zvezi s protipravnim odvzemom otrok, pridobivanjem dokazov, pravno pomočjo, preživninskimi obveznostmi in varstvom otrok pošiljajo v namenske poštnne predale. Posamezne zadeve bi se lahko zaradi manjšega števila osebja obravnavale z zamudo. Zaenkrat vsi uslužbenci

		Notarska pooblastila, prejeta od 13. marca 2020 do 30. junija 2020, ki veljajo samo od 13. marca do 30. junija 2020, bodo brezplačna.	ostajajo aktivni in zadeve se še naprej obravnavajo dnevno kot pred izbruhom COVID-19.
BOLGARIJA (BG)	<u>Posebna zakonodaja:</u> - <i>zakon o ukrepih v izrednem stanju, ki je bilo razglašeno s sklepom narodne skupščine z dne 13. marca 2020, in o odpravljanju posledic (v nadaljnjem besedilu: zakon o izrednem stanju).</i> Opredeljeni sta dve obdobji ukrepov, in sicer: obdobje izrednega stanja (13. marec 2020–13. maj 2020) in dvomesečno obdobje po odpravi izrednega stanja (od 14. maja 2020): <u>A/ Ukrepi za obdobje izrednega stanja: 13. marec–13. maj 2020</u> (Obdobje izrednega stanja je bilo najprej določeno od 13. marca do 13. aprila 2020, nato pa je bilo podaljšano do 13. maja 2020.) <u>Procesni roki</u> - <u>Začasna ustavitev rokov:</u> Vsi procesni roki v civilnih sodnih, arbitražnih in izvršilnih postopkih so začasno ustavljeni, <u>kar pa ne velja za naslednje civilne in gospodarske pravnne zadeve:</u> 1. zadeve za uresničevanje starševskih pravic samo v zvezi z začasnimi ukrepi; 2. zadeve na podlagi zakona o varstvu pred nasiljem v družini samo v zvezi z odredbo o takojšnjem varstvu ali njeno spremembo ter zadeve, v katerih je zahteva za varstvo zavrnjena; 3. dovoljenje za dvig sredstev z otrokovega računa; 4. postopek za izdajo začasnih odredb;	<u>Sodne obravnave</u> Dokler izredno stanje ne bo odpravljen, lahko sodne obravnave potekajo na daljavo, pri čemer je treba zagotoviti neposredno in virtualno sodelovanje strank in udeležencev v postopku. V zvezi z opravljenimi obravnavami se sestavijo zapisniki in se nemudoma objavijo ter hranijo do roka za njihovo spremembo in dopolnitev. Sodišče obvesti stranke, kdaj bo potekala obravnava na daljavo. Vrhovni sodni svet je izdal odredbe za zagotavljanje nujnih previdnostnih ukrepov za preprečitev širjenja virusa v sodnih stavbah, za vlaganje pisanj pri sodišču po pošti ali elektronsko ter za posvetovanje po telefonu ali elektronsko posvetovanje. Pozivi za navedene obravnave se vročijo po telefonu ali elektronsko. <u>Registrski postopki</u> Storitve, ki jih zagotavljajo poslovni register in register nepridobitnih pravnih oseb ter drugi registri, so dostopne na spletu. <u>Notarski postopki</u> Notarski postopki so omejeni samo na nujne postopke. Notarski postopki so omejeni na nujne zadeve, pri čemer je treba upoštevati	Ministrstvo za pravosodje in sodišča še vedno zagotavljajo mednarodno pravno pomoč, vendar se lahko postopki zavlečejo.

	5. zadeve za zavarovanje dokazov; 6. zahtevki na podlagi zakona o elektronskih komunikacijah in v zvezi s končanjem registrskih postopkov na podlagi akta sodišča v okviru zakona o poslovnem registru in registru nepridobitnih pravnih oseb; 7. Zadeve na podlagi 3. odstavka člena 62 zakona o kreditnih institucijah v zvezi s podpisom izjave o varovanju bančne tajnosti. Zastaralni roki, po izteku katerih pravice zasebnih subjektov prenehajo ali nastanejo, so začasno ustavljeni. B/ Ukrepi za dvomesečno obdobje po odpravi izrednega stanja (od 14. maja 2020): - <u>Začasna ustavitev rokov:</u> V dveh mesecih po odpravi izrednega stanja se vse napovedane javne prodaje in vsi napovedani zasegi lastnine, ki so jih zoper posameznike razglasili javni in zasebni izvršitelji, odložijo. Zanje se brez pristojbin in stroškov določijo novi datumi. Na prošnjo, ki jo posameznik vloži pred iztekom roka iz prvega stavka, se za javno prodajo ali zaseg lastnine brez pristojbin in stroškov določi nov datum. - <u>Podaljšanje rokov:</u> Zakonsko določeni roki (razen v zgoraj navedenih primerih), ki se iztečejo med izrednim stanjem ter so povezani z izvajanjem pravic in obveznosti zasebnih oseb in subjektov, se podaljšajo za en mesec po koncu izrednega stanja.	higienske zahteve. Notarska zbornica zagotovi, da na zadevnem strokovnem področju dela vsaj en notar na 50 000 prebivalcev.	
--	---	--	--

	- <u>Posebni primeri:</u> Med izrednim stanjem in dva meseca po njem so iz ukrepov zamrznitve/zavarovanja izvzeti bančni računi posameznikov in zdravstvenih ustanov, plače in pokojnine, medicinske naprave in oprema. Ne izvede se popis premoženja in nepremičnega premoženja v lasti posameznikov, razen za preživitvene obveznosti, škodo, povzročeno z deliktom, preživitvene zahtevke in zahtevke za plače. Dva meseca po odpravi izrednega stanja se občinam ne blokirajo bančni računi. V obdobju dveh mesecev po odpravi izrednega stanja se ne zaračunavajo obresti in kazni v primeru zamude pri plačilu obveznosti zasebnih subjektov, dolžnikov na podlagi kreditnih pogodb in drugih oblik financiranja, ki ga zagotovijo finančne institucije na podlagi člena 3 zakona o kreditnih institucijah, razen hčerinskih družb bank, tudi kadar so terjatve pridobljene od drugih bank, finančnih institucij ali tretjih oseb. Obveznosti/plačila ni mogoče zahtevati prej in pogodbe ni mogoče razdreti zaradi neizpolnjevanja obveznosti.		
HRVAŠKA (HR)	18. aprila 2020 so začele veljati spremembe zakona o izvršbi na denarnih sredstvih: izvršba na računih fizičnih oseb se odloži za tri mesece (z mogočim podaljšanjem za dodatne tri mesece). Za isto obdobje se ustavi tudi zaračunavanje zakonskih obresti.	Vsi sodni organi nadaljujejo delo. Vendar pa ob ustreznih varnostnih ukrepih potekajo samo tisti postopki, ki so bili opredeljeni kot nujni. Obravnave in druge nenujne zadeve so do nadaljnjega odložene. V zadevah, v katerih lahko sodniki odločajo kot sodniki posamezniki ali v katerih obravnava ni potrebna, je treba najprej odločitve sprejemati od doma in nato poskrbeti za njihovo odpremo.	Stranke morajo vprašanja, zahteve in vloge pošiljati ministrstvu za pravosodje v rednem delovnem času po elektronski pošti, telefonu ali ponudnikih poštnih storitev. Mednarodna pravna pomoč se še zagotavlja, vendar se lahko postopki zavlečejo.

		Vodje sodnih organov so pooblašteni, da zaposlenim dovolijo delo od doma, kjer je to mogoče. Komunikacija s strankami in vsemi udeleženci v postopku poteka elektronsko v vseh zadevah, v katerih je to mogoče. V zadevah, v katerih sta potrebna zasedanje ali obravnava, je treba sprejeti vse previdnostne ukrepe, ki so jih določili zdravstveni organi. V vsakem primeru je treba uporabljati tehnična sredstva za komunikacijo na daljavo, ki so na voljo sodnikom in sodiščem, tudi znotraj sodišča (e-pošta, videopovezava itd.). Priporočena je tudi odložitev izvršilnih postopkov, zlasti izvršb, povezanih z izpraznitvijo in izročitvijo nepremičnin. Zaradi izbruha epidemije COVID-19 na Hrvaškem so vse elektronske javne dražbe v izvršilnih zadevah in zadevah zaradi insolventnosti odložene, razen tistih, v katerih se je licitacija začela najpozneje 24. marca 2020; te se zaključijo v skladu z objavljenimi pozivi k sodelovanju na elektronskih javnih dražbah. Vsi zahtevki za prodajo, prejeti po 13. marcu 2020, ki niso bili obdelani, bodo obdelani po koncu posebnih razmer zaradi epidemije COVID-19. Vsi objavljeni pozivi k plačilu predujma za kritje stroškov in pozivi k sodelovanju na elektronski javni dražbi prenehajo veljati ter bodo po koncu posebnih razmer zaradi izbruha epidemije COVID-19 ponovno objavljeni z enakimi pogoji prodaje.	
CIPER (CY)	Procesni roki so začasno ustavljeni do 30. aprila 2020.	Vse obravnave in drugi postopki so začasno	

		ustavljeni do 30. aprila 2020. Izjeme: vloga za izjemno nujno začasno odredbo, postopek izročitve in drugi postopki, ki se nanašajo na omejitve osebne svobode (npr. nezakonito pridržanje, pridržanje v psihiatrični ustanovi). Sodni tajnik sprejme vloženo tožbo samo, če ji je priložena vloga za izdajo začasne odredbe in če je njena obravnava nujna. Nujnost prouči in o njej odloči sodnik.	
ČEŠKA (CZ)	Sprejetih je bilo več ukrepov za ublažitev najnujnejših težav državljanov v zvezi s sodnimi postopki, izvršbami in postopki zaradi insolventnosti. Obširno se uporabljajo obstoječe določbe procesnih zakonikov o oprostitvi zamujenih rokov v sodnih postopkih, če je bil rok zamujen zaradi omejitev zaradi izrednih ukrepov (obvezne karantene, omejitve gibanja in zbiranja oseb).	Ministrstvo za pravosodje je priporočilo preložitve vseh sodnih obravnav. Če sodne obravnave ni mogoče preložiti, jo je treba izvesti strogo v skladu z vladno uredbo o izrednem stanju. Javnost je izključena s sodnih obravnav, njeno gibanje v sodnih stavbah pa je omejeno. Sodišča informacije zagotavljajo po telefonu/elektronski pošti. Ministrstvo za pravosodje pri izvajanju svojih nadzornih pooblastil zamud v sodnih postopkih zaradi izvajanja teh priporočil ne bo štelo za zamude. Notarske storitve so javnosti še na voljo, vendar pa delo poteka omejeno.	<u>Urad za mednarodno pravno varstvo otrok (uredba Bruselj IIa in uredba o preživninah)</u>: program urada se bo izvajal v skladu z navodili za izredno stanje; vsi osebni stiki z uradom se nadomestijo s pisnimi (papirnimi ali elektronskimi) in telefonskimi stiki; uradne ure urada potekajo samo ob ponedeljkih in sredo od 9.00 do 12.00. Češko ministrstvo za pravosodje (osrednji organ za uredbi o vročanju pisanj in pridobivanju dokazov): člani osebja (vključno z vsemi kontaktnimi točkami) trenutno večinoma delajo od doma. Močno se priporoča elektronska komunikacija / komunikacija na daljavo. Vse roke je treba ohraniti. Edina težava je vse več omejitev pri izvajanju poštnih storitev v nekaterih državah, ki se v dogovoru z ministrstvom za zunanje zadeve poskušajo premagati z uporabo diplomatske poti za vročanje sodnih pisanj. Tuji osrednji organi bi morali

			sodiščem/pristojnim organom svetovati, naj vsa zaprosila glede vročanja pisanj in pridobivanja dokazov pošljejo neposredno pristojnim sodiščem in ne prek osrednjega organa (ministrstva za pravosodje), saj se bodo trenutno s tem bistveno skrajšali roki za uspešno izvršitev zaprosila.
DANSKA (DK)	Do zdaj niso bili v zvezi s sodnimi postopki uvedeni nobeni ukrepi.	Danska sodišča so uvedla nujni postopek za urejanje nekaterih kritičnih področij. Kritična področja, ki jih sodišča še naprej obravnavajo lokalno, so zlasti zadeve z zakonsko opredeljenimi roki ali posebno občutljive zadeve. Sodišča morajo v vsakem posameznem primeru presoditi, ali zadeva izpolnjuje pogoje za to, da spada med „kritične“, in tudi organizirati delo ob upoštevanju okoliščin. Odločitev, da imajo prednost kritične zadeve, pomeni, da številne pomembne vrste zadev, vključno z zadevami s fizičnimi sestanki na sodiščih, ne bodo imele prednosti. Te zadeve so do nadaljnjega odložene. Danska sodišča si v obdobju izrednih razmer prizadevajo, da bi se čim več dela opravilo od doma. Danska sodna uprava je omogočila, da si vsi zaposleni uredijo delo od doma. Poleg tega so lahko sodni uslužbenci (v omejenem obsegu) fizično prisotni na sodiščih, da bi zagotovili, da lahko sami in drugi delo opravljajo od doma. Kolikor je mogoče, sodišča uporabljajo telefonske konference za pripravo zadev na več	Na splošno si danska sodišča v obdobju izrednih razmer prizadevajo, da bi se čim več dela opravilo od doma.

		pravnih področjih, vključno s civilnimi zadevami in zadevami sodnih izvršiteljev. Kolikor je mogoče, družinska sodišča zadeve obravnavajo brez fizične udeležbe. Tudi nekatere zapuščinske zadeve je mogoče obravnavati po telefonu. Krizni odbor (ki ga sestavljata danska sodna uprava in skupina predsednikov sodišč) je sodišča tudi pozval, naj, kolikor je mogoče, proučijo, ali je zaradi trenutnih razmer potrebna dodatna uporaba videokonferenc, če se štejejo za ustrezne z vidika pravne države.	
ESTONIJA (EE)	Splošne informacije v angleščini so na voljo na spletišču vlade. Sodišča procesne roke podaljšajo v vsakem primeru posebej. Pri tem upoštevajo dodatno breme, naloge ali težave strank v postopku zaradi krize. Zakonodaje o podaljšanju rokov ni, sodniki pa imajo diskrecijsko pravico, da v prihodnosti določijo daljše roke ali podaljšajo obstoječe roke. Vendar so bili za preprečitev širjenja koronavirusa s preprečevanjem fizičnih stikov med ljudmi v ustanovah za oskrbo obdobja in pogoji za namestitev duševno bolnih oseb v psihiatrično bolnišnico ali socialnovarstveni zavod, začasno ustavljeni: – v primeru podaljšanega začasnega varstva za čas trajanja izrednih razmer; – v primeru namestitve za čas trajanja izrednih razmer in do dveh mesecev po prenehanju izrednih razmer. To ne vpliva na obveznost prenehanja kakršne koli namestitve in uporabe začasnega pravnega varstva, ko osnovni pogoji za namestitev prenehajo obstajati ali ko postane očitno, da osnovni pogoji niso bili	Izredno stanje od 12. marca do 17. maja. Vzpostavljene so bile virtualne sejne sobe, da bi se povečala zmogljivost ministrstva za pravosodje, sodišč, tožilstev in zaporov za izvedbo <u>videokonferenc</u>. Ta rešitev se lahko uporabi tudi za izvedbo ustnih obravnav s strankami v postopku. Poleg tega je bila razpoložljiva oprema za videokonference preseljena, da bi se podprla povečana potreba po tej opremi na sodiščih in v zaporih. V zvezi s sodnimi postopki ni zakonodajnih sprememb. Svet za upravljanje sodišč je izdal priporočila. Delo estonskih sodišč je bilo reorganizirano: uradne ure uradov 9.00–13.00), uradne ure sodnih palač ob delavnikih do 14.00. Kjer je to mogoče, se zadeve obravnavajo pisno prek informacijskega sistema sodišč in na podlagi digitalne vloge pri sodišču. Nujne obravnave in postopki potekajo prek elektronskih komunikacijskih sredstev. Če to ni	Estonski osrednji organ dela na daljavo od 13. marca. Komunikacija (sporočila in dokumenti) poteka po elektronski pošti (v civilnih zadevah in večini kazenskih zadev). Po potrebi bodo izvirniki poslani z letalsko pošto, ko se bodo izredne razmere končale.

	izpolnjeni. Na področju obligacijskega prava trenutno ni bistvenih sprememb. Ministrstvo za pravosodje je analiziralo različne pravne možnosti, ki so že določene v estonskem pravu in bi jih bilo mogoče uporabiti v teh težkih časih. Poudarek je bil na zagotavljanju pojasnil in odgovarjanju na zahteve za informacije. Poleg tega so bile predlagane spremembe nekaterih pravil na področju obligacijskega prava, vendar razprave o tem še potekajo.	mogoče, sodišče odloči za vsak primer posebej, ali naj obravnava ali postopek poteka na sodišču. Za nujne se lahko štejejo naslednje zadeve: namestitev osebe v ustanovo zaprtega tipa, ločitev otroka od družine, določitev skrbništva za odraslo osebo. V nenujnih zadevah lahko sodišče uporabi elektronska komunikacijska sredstva (ali druga potrebna sredstva), vendar se na splošno priporoča, da sodišče obravnavo in/ali postopek odloži. V skladu z zakonikom o civilnem postopku lahko sodišče v izjemnih in nujnih zadevah, povezanih z otroki, začasne odredbe / odredbe o zavarovanju izda brez zaslišanja otroka. To možnost so uporabili številni sodniki. Priporoča se, da se procesna pisanja vročajo prek sistema za e-vloge in po elektronski pošti. Notarska zbornica je notarje pooblastila za sprejetje vseh potrebnih ukrepov, kot je opravljanje notarskih storitev na daljavo prek portala e-Notar, ki omogoča opravljanje notarskih dejanj po videopovezavi. Do 6. aprila je bilo mogoče na daljavo opravljati le nekatere vrste dejanj (med drugim pooblastila in prodaje delnic družb z omejeno odgovornostjo), od 6. aprila pa je mogoče na daljavo overjati skoraj vse vrste dejanj (edini izjemi sta sklenitev zakonske zveze in razveza zakonske zveze). Tako je zdaj mogoče celo prodati nepremičnino in prenesti lastništvo na podlagi spletne overitve. Tako bo tudi po odpravi izrednega stanja. Tudi	
--	---	--	--

		estonska odvetniška zbornica je svoje člane pozvala, naj delo opravljajo na daljavo in uporabljajo vsa tehnična komunikacijska sredstva za nadaljnje zagotavljanje pravnega svetovanja. Poudarila je tudi, da je treba zagotoviti zaupnost med odvetnikom in stranko. Odvetniška zbornica je nadalje poudarila, da morajo biti omejitve pravic zaradi izrednih razmer utemeljene in jih je treba preveriti, kadar se to zahteva v posameznem primeru. Odvetniki se morajo tudi hitro prilagajati spremembam v delovnem okolju, biti prilagodljivi in inovativni ter zagotavljati, da se ne zlorablajo možnosti za prošnjo za podaljšanje rokov. Zbornica sodnih izvršiteljev in stečajnih upraviteljev je prav tako sporočila, da so sodni izvršitelji in stečajni upravitelji svoje delo reorganizirali tako, da delajo na daljavo.	
FINSKA (FI)	Zakonsko predpisani roki za sodne postopke kljub krizi niso bili spremenjeni.	Sodišča ostajajo neodvisna. Vendar pa nacionalna sodna uprava sodiščem izdaja smernice in nasvete glede njihovega upravljanja. Nacionalna sodna uprava je zagotovila smernice, s katerimi je sodiščem priporočila, naj nadaljujejo obravnave zadev ob upoštevanju previdnostnih ukrepov, na primer tako, da se fizična prisotnost omeji na nujne zadeve. Nacionalna sodna uprava sodiščem svetuje, naj obravnave izvajajo po videokonferenci ali z	Mednarodna pravna pomoč se še zagotavlja, vendar sodišča zadeve prednostno razvrščajo glede na razpoložljive vire. Večina osebja za obravnavo zadev v finskem osrednjem organu (uredbe št. 2201/2003, 4/2009, 1393/2007 in 1206/2001) trenutno dela na daljavo. Prisotnost v pisarnah je omejena na nujne zadeve. Priporoča se komunikacija po elektronski pošti,

		drugimi razpoložljivimi in primernimi tehnološkimi sredstvi. Nacionalna sodna uprava je izdala tudi nasvete za vsa sodišča o uporabi povezav na daljavo pri sojenju. Nasveti so bili pripravljeni le za sedanje izredne razmere. Njihov namen ni spreminjati obstoječe politike, navodila ali priporočila. Z učinkovitejšo uporabo povezav na daljavo naj bi se preprečilo zbiranje večjega števila oseb, s tem pa bi se kolikor mogoče omejilo zdravstveno tveganje. Te in prihodnje smernice se objavljajo tukaj. Finska okrožna sodišča so do 10. maja 2020 začasno ustavila obravnavo 1 431 civilnih zadev. Najnovejše informacije so na voljo tukaj. Stiki s sodiščem naj bi po možnosti potekali predvsem po telefonu in elektronski pošti.	kadar je to mogoče: central.authority@om.fi in maintenance.ca@om.fi (samo preživninske zadeve).
FRANCIJA (FR)	(Procesni) roki, vključno z zastaralnimi roki, ki se iztečejo med 12. marcem ter enim mesecem po koncu obdobja izrednega stanja, se podaljšajo. Po koncu zgoraj navedenega obdobja vsi roki začnejo znova teči kot običajno, vendar ne presegajo dveh mesecev. Podaljšani rok strankam ne preprečuje, da na kateri koli način uveljavljajo pravno varstvo ali uresničujejo svoje pravice do tožbe v času izrednega stanja, kolikor je to mogoče. Načeloma to ne vpliva na izvršitvene obveze in roke, določene v pogodbah, ampak se uporablja nacionalno pravo, ki velja za posebne razmere (višja sila itd.). Vendar pa se pogodbene kazni zaradi neizpolnitve obveznosti dolžnika (klavzula o pogodbeni kazni, klavzula o odpovedi pogodbe itd.) začasno odpravijo	Med 17. marcem in 10. majem so sodišča obravnavala le nujne zadeve (obravnave v zvezi s svobodo državljanov in skrbništvom v civilnih zadevah, izvršbe, varstvo otrok, nujne zadeve na družinskih sodiščih, vključno z odredbami o zaščiti, in nujni postopki za izdajo začasnih odredb). Sodišča od 11. maja postopoma nadaljujejo dejavnosti v vseh zadevah. Če sodišče ne more delovati, se lahko za obravnavanje nujnih zadev določi drugo sodišče. Stranke so o odločitvah sodišča obveščene z	Kar zadeva pravosodno sodelovanje, se zaprosila obravnavajo kot običajno. <u>Sodelovanje na področju družinskih zadev (Uredba št. 2201/2003)</u> na področju mednarodnega protipravnega odvzema otrok in varstva otrok osebje francoskega osrednjega organa za obravnavo zadev dela večinoma na daljavo, vendar je prisotno v uradu vsaj en dan na teden. To pomeni, da se lahko vsa nova zaprosila pošljejo po pošti, telefaksu ali elektronski pošti. <u>Pridobivanje dokazov (Uredba</u>

	zaradi upoštevanja težav pri izvrševanju. Prav tako so začasno ustavljeni ali odloženi pogodbene kazni, podaljšanja in odpovedni roki, določeni v zakonu.	vsemi sredstvi, zlasti po elektronski pošti ali telefonu (odločbe se ne bodo štete za vročene prejemniku). Kar zadeva zaščitne ukrepe za otroke in odrasle, se ukrepi, ki se iztečejo v obdobju izrednega stanja, samodejno podaljšajo, razen če sodnik odloči drugače. Roki za poizvedovalne in mediacijske ukrepe so od 23. junija 2020 začasno ustavljeni in podaljšani za dodatne tri mesece. Vodje sodišč bodo lahko določili, koliko ljudi lahko vstopi v sodišče oziroma v sodno dvorano, da bi se zagotovilo spoštovanje pravil o omejevanju fizičnem stikov. Kdor se želi udeležiti obravnave, do katere je dostop omejen, lahko na kakršen koli način zaprosi za dostop. Če se pri izvedbi obravnave uporablja avdiovizualno ali drugo elektronsko komunikacijsko sredstvo, je možno, da se obravnava ne odvija na enem samem kraju. Opozarja se, da morajo uporabljena komunikacijska sredstva zagotavljati tajnost posvetovanj.	<u>št. 1206/2001</u>): zaprosila se obravnavajo kot običajno. Morda obravnava traja nekoliko dlje, ker uradnik, ki je za zadevo zadolžen, dela na daljavo in je v uradu, kjer lahko obravnava zaprosila, ki prispejo po pošti ali telefaksu, prisoten le enkrat na teden. Vročanje pisanj (Uredba <u>št. 1393/2007</u>): vročanje pisanj je v sedanjih okoliščinah lahko upočasnjeno. Elektronska vročitev je mogoča, če se je prejemnik predhodno strinjal z njo. Francoski osrednji organ na podlagi teh treh uredb (št. 2201/2003, 1206/2001, 1393/2007) še naprej komunicira prek e-naslova: entraide-civile-internationale@justice.gouv.fr, vendar tudi po pošti ali telefaksu. Francoski osrednji organ na podlagi Uredbe (ES) št. 4/2009 v zvezi s preživitvinskimi obveznostmi komunicira prek e-naslova: obligation.alimentaire@diplomatie.gouv.fr.
NEMČIJA (DE)	Do zdaj niso bili sprejeti nobeni ukrepi v zvezi z roki v civilnih zadevah, ampak samo določbe o daljši prekinitvi kazenskih postopkov. Nemško civilno procesno pravo vsebuje določbe o podaljšanju rokov, ustavitvi postopkov in vrnitvi v	Z zakonskimi določbami o civilnem postopku je sodiščem že zagotovljen obsežen manevrski prostor za prilagodljiv odziv na sedanje izredne razmere. O ukrepih, ki jih je treba sprejeti v vsakem posameznem primeru, morajo odločiti zadevna sodišča in sodniki. Ohranja se	<u>Sodelovanje na področju družinskih zadev (Uredba št. 2201/2003)</u> Zvezni urad za pravosodje je kot nemški osrednji organ na podlagi Uredbe št. 2201/2003 (Bruselj IIa) iz preventivnih zdravstvenih razlogov

	prejšnje stanje, ki so lahko v pomoč v sporih med krizo zaradi COVID-19. Več informacij o zakonodajnih ukrepih je na voljo na spletni strani zveznega ministrstva za pravosodje in varstvo potrošnikov na naslovu: https://www.bmjb.de/DE/Themen/FokusThemen/Corona/Corona_node.html.	neodvisnost sodstva.	zmanjšal fizično prisotnost osebja, sicer pa v celoti deluje, le zmogljivosti so zmanjšane. <u>Sodelovanje v preživalskih zadevah (Uredba št. 4/2009)</u> Dejavnosti osrednjega organa za čezmejno izterjavo preživitve so omejene; zadeve se obdelujejo z zamudo, stranke pa so pozvane, naj ne prosijo za nove informacije o stanju tekočih zadev. Osrednji organ bo vse zadeve obravnaval čim prej ob upoštevanju omejenih dejavnosti. <u>Pridobivanje dokazov (Uredba št. 1206/2001) in vročanje pisanj (Uredba št. 1393/2007)</u> Navesti je treba, da zlasti izvršitev zaprosila za pridobivanje dokazov ostaja v diskrecijski presoji sodnika. Na splošno je mogoče reči, da so delovne zmogljivosti sodišč resno omejene zaradi odsotnosti sodnega osebja.
GRČIJA (EL)		Z ministrsko odločbo so vsi postopki, ki potekajo pred grškimi sodišči, in storitve grških sodišč začasno ustavljeni do 15. maja 2020, razen nujnih in pomembnih ukrepov in zadev. Postopki, ki potekajo na okrožnih civilnih sodiščih in njihovih službah, so bili začasno ustavljeni do 10. maja 2020. Delovanje sodnih služb je omejeno samo na nujne ukrepe, da se opravi potrebno delo in obravnavajo nujne zadeve.	Grška vlada je za odziv na nevarnost širjenja koronavirusa in njegov družbeno-gospodarski vpliv ter za zagotovitev dobrega delovanja trga in javnega sektorja sprejela previdnostne in zaježitvene ukrepe. Ministrstvo za pravosodje je v svoji funkciji osrednjega organa na podlagi civilnopравnih konvencij/pogodb in v skladu z

		Sestanki in vsi drugi ukrepi, povezani z delovanjem sodstva, se po možnosti izvajajo na daljavo z uporabo tehnoloških sredstev. Za zagotovitev varne uporabe videokonference in dela na daljavo sodnikov, tožilcev in drugih delavcev v pravni stroki so bila zagotovljena komunikacijska IT orodja in aplikacije. Na nekaterih večjih sodiščih je na voljo elektronska vložitev vloge za izdajo potrdil. V takem primeru imajo državljani in odvetniki možnost, da potrdila prejmejo v elektronski obliki prek spletnega portala.	uredbami EU o pravosodnem sodelovanju v civilnih in gospodarskih zadevah vzpostavilo mešani sistem izmeničnega dela na daljavo in fizične prisotnosti na delovnem mestu. Do zdaj je bilo delovanje osrednjega organa skoraj popolnoma neokrnjeno, čeprav so občasne zamude pri obdelavi nekaterih zahtevkov zaradi trdovratne zdravstvene krize neizogibne.
MADŽARSKA (HU)	Roki v obdobju nevarnosti praviloma še vedno tečejo. Edina izjema je, kadar zadevnega procesnega dejanja ni mogoče izvesti pisno ali z elektronskimi sredstvi (tj. procesna dejanja, ki zahtevajo osebni prispevek in jih drugače ni mogoče izvesti), zaradi česar je treba postopek ustaviti. V tem primeru se čas do odprave ovire ali čas do konca obdobja nevarnosti ne všteva v rok.	Zagotovljena sta dostop do sodnega varstva in nadaljevanje tekočih postopkov, tako da delo sodišč na Madžarskem ni prekinjeno. Na sodiščih se ne izvajajo procesna dejanja, pri katerih je potreben fizični stik. Posebna postopkovna pravila olajšujejo pisno komunikacijo, zaslišanje na daljavo in obravnave z uporabo elektronskih sredstev osebne identifikacije.	Kar zadeva pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah, obstajajo omejitve v zvezi z izvršilnimi postopki v obdobju nevarnosti. Kar zadeva izvršilne ukrepe, se na primer ne smejo izvesti postopki na kraju samem in dražbe nepremičnin. Izvršilni ukrepi se ne smejo odrediti v zvezi z dejanji predaje otrok v primerih protipravnega odvzema otrok in na podlagi uredbe Bruselj IIa. Osrednji organi delujejo. Pri izvršitvi zaprosil za pravno pomoč lahko nastanejo zamude v primerjavi z običajnimi okoliščinami.
IRSKA (IE)	Posebne zakonodaje o rokih ni. Začetek postopka, rok za začetek katerega se izteče pred koncem obdobja „omejitev“, se šteje za bistveno zadevo (glej drugi stolpec).	Sodni uradi bodo ostali odprti in sprejemajo nujna pisanja. Zagotovljeni so nabiralniki, v katerih se lahko pustijo dokumenti, s čimer se zmanjša potreba po stikih z osebjem na	Osebe ministrstva za pravosodje in enakost ter osrednjih organov večinoma dela od doma. Zaželeno je komunikacija le po elektronski pošti.

		okencih. Na sodne urade se je še naprej mogoče obrniti po elektronski ali navadni pošti. Civilne zadeve se lahko preložijo na podlagi soglasja po elektronski pošti. V naslednjih tednih se bodo nadaljevale samo nujne zadeve. Vloge v zvezi z nujnimi zadevami na področju družinskega prava so dovoljene, vključno z odredbami o zaščiti, odredbami o začasnih prepovedih, odredbami o izrednih prepovedih, podaljšanjem odredb. Vloge se lahko vložijo tudi za bistvene zadeve, kot so nujne zadeve skrbništva ali nujne vloge za sodni preskus. Na podlagi odredbe predsednika višjega sodišča je dovoljena komunikacija po videopovezavi iz zaporov za vse osebe, ki so trenutno v priporu. Trenutno poteka pilotni projekt za izvajanje sodnih obravnav na daljavo in po videu s soglasjem strank.	
ITALIJA (IT)	Roki za opravljanje sodnih dejanj v civilnih postopkih so najprej začasno prenehali teči za obdobje od 9. marca do 22. marca (nato do 15. aprila). Z uredbo z zakonsko močjo št. 23 z dne 8. aprila 2020 sta bili odložitev obravnav in začasna ustavitev procesnih rokov podaljšani do 11. maja 2020. Če bi rok običajno začel teči v obdobju začasne ustavitve teka rokov, se začetek tega roka prestavi do	Večina obravnav v civilnih zadevah, razpisanih med dnevom po začetku veljavnosti uredbe (9. marec 2020) in 22. marcem (nato 15. aprilom in nazadnje 11. majem), zaradi obvezne preložitve ne bo izvedenih. Vse obravnave, razpisane v kriznem obdobju, bodo preložene (razen nujnih zadev). Okrajna sodišča lahko sprejmejo svoje	Velik del osebja za obravnavo zadev pri ministrstvu za pravosodje dela od doma. Za pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah se ne ve, kako dolgo bo prizadeto. Zaposila za pravosodno sodelovanje se pošiljajo po elektronski poti (vključno z zahtevami za informacije o tujem

	konca navedenega obdobja. Izjeme: posvojitev otrok, mladoletniki brez spremstva, rejništvo, postopki v zvezi z varstvom mladoletnikov in postopki v zvezi s preživnino, kadar se posega v varovanje bistvenih potreb, obvezno zdravljenje, prostovoljna prekinitve nosečnosti, začasna izvršljivost, volilni postopki in vse zadeve, pri katerih obstaja tveganje resne škode za stranke.	organizacijske ukrepe (omejen dostop do stavb, zaprte pisarne). Zlasti za neodložene dejavnosti (tiste, ki so bile po proučitvi vsakega posameznega primera razglašene za nujne, ali tiste, ki se po zakonu štejejo za najbolj prednostne) se lahko obravnave v civilnih postopkih, pri katerih je potrebna samo prisotnost odvetnikov ali strank, izvedejo prek povezave na daljavo, če se pri tem zagotavljata kontradiktornost postopka in učinkovito sodelovanje strank. O tem morajo odločiti vodje sodnih pisarn po proučitvi mnenja odvetniške zbornice. V obdobju od 11. maja do 31. julija 2020 se pričakuje, da bodo vodje sodnih pisarn sprejeli vrsto organizacijskih ukrepov, da bi preprečili zbiranja oseb brez primerne razdalje in tesne stike med osebami v pisarniških prostorih. Ti ukrepi lahko vključujejo: – izvajanje obravnav v civilnih postopkih, pri katerih je potrebna samo prisotnost odvetnikov ali strank ali pomočnikov sodnikov, prek povezave na daljavo, če se pri tem zagotavljata kontradiktornost postopka in učinkovito sodelovanje strank, pod pogojem, da je sodnik fizično prisoten v sodnem uradu; – preložitev obravnav na obdobje po 31. juliju 2020; – izvajanje obravnav v civilnih postopkih, pri katerih je potrebna samo prisotnost tožencev, na podlagi pisnega postopka.	pravo na podlagi Londonske konvencije iz leta 1968). Dokumenti, poslani v tiskani obliki, bodo lahko obdelani s precejšnjo zamudo. Vsa obvestila je treba poslati na naslov: ufficio2.dgcivile.dag@giustizia.it.
LATVIJA (LV)	Pisni civilni postopek, če ne krši pravic strank in se sodišču zdi mogoč. Latvija se je namesto za preložitev sodnih obravnav odločila za pisni sodni postopek, razen če je nujno treba izvesti dejansko sodno	Republika Latvija je izdala <i>smernice za organizacijo dela okrožnih (mestnih) in regionalnih sodišč v izrednih razmerah</i>. V navedenih smernicah je priporočeno, naj se	V primeru izrednih razmer se sprejmejo vsa zaprosila in priloženi dokumenti, ki so poslani elektronsko (po e-pošti) in se štejejo za

	obravnavo, ali če je izjemno nujno proučiti zadevo, ali če obstaja veliko tveganje hude kršitve pravic. Zastaralni roki (npr. prekluzija) med 12. marcem in 1. julijem ne tečejo. Izvršilni postopki: najdaljši rok za prostovoljno izpolnitev obveznosti na podlagi sodbe v zvezi z vračilom blaga, izterjavo dolga, prisilno izselitvijo iz prostorov je z 10 dni podaljšan na 60 dni, razen v primerih, v katerih je treba sodbo nemudoma izvršiti. Komercialno jamstvo: roki za sprejetje odločitve o izdaji komercialnega jamstva so s 30 dni podaljšani na 60 dni.	obravnave v nujnih zadevah v primeru izrednih razmer, kjer je to mogoče, organizirajo po videokonferenci. Če obravnava poteka s fizično prisotnostjo oseb, je treba poskrbeti za ustrezno razdaljo med osebami na obravnavi in sprejeti druge previdnostne ukrepe (prezračevanje prostorov itd.). Od 12. maja 2020 lahko sodišča spet izvajajo sodne obravnave s fizično prisotnostjo, vendar se morajo pri pregledu zadev upoštevati zahteve kabineta ministrov o združevanju v zaprtih prostorih.	verodostojne. Vsa zaprosila za medsebojno pravno pomoč se skenirajo in pretvorijo v obliko PDF ter posredujejo tujim državam z uradnega e-naslova ministrstva za pravosodje. Po enakem postopku se sprejmejo zaprosila iz drugih držav. Pravosodno sodelovanje je še vedno zagotovljeno, na primer pri izvršitvi zaprosil za vročitev pisanj ali pri zaslišanjih ob uporabi videokonference.
LITVA (LT)	Litva ni sprejela uradnih pravnih aktov o začasni ustavitvi ali podaljšanju procesnih rokov v civilnih zadevah. O obnovitvi ali podaljšanju procesnih rokov v vsakem posameznem primeru odloči sodišče, ki obravnava zadevo. Sodni svet je za litovska sodišča izdal priporočila, v katerih jih poziva, naj „prožno ocenijo prošnje posameznikov za obnovitev zamujenega roka za predložitev procesnega pisanja ali izvedbo procesnega dejanja“ med obdobjem karantene in po njem, če so bila navedena dejanja ovirana zaradi izrednega stanja, razglašene v Republiki Litvi, in posledično spremenjene organizacije dela v državnih ustanovah. Oseba, ki prosi za obnovitev zamujenih rokov, sodišču skupaj s prošnjo predloži podatke, ki dokazujejo take okoliščine.	Sodni svet je za predsednike sodišč izdal priporočila v zvezi z organizacijo dela na njihovih zadevnih sodiščih v obdobju karantene, pri čemer je konkretno izvajanje priporočil prepustil diskrecijski presoji vsakega predsednika. Civilni postopki potekajo običajno, po možnosti po pisnem postopku. V civilnih zadevah, v katerih je obvezna ustna obravnava in so stranke navedle, da želijo sodelovati na obravnavi, se razpisane ustne obravnave preložijo brez datuma. Udeleženci v postopku so o tem obveščeni, s strankami pa se določijo mogoči datumi predhodnih obravnav. Ustni postopki na sodiščih so omejeni na civilne zadeve, ki jih je treba obravnavati takoj,	Večina zaposlenih v javnih organih dela na daljavo. Mednarodna pravna pomoč se še zagotavlja, vendar lahko nekateri postopki trajajo dlje.

		kot so civilne zadeve v zvezi z dovoljenjem sodišča za podaljšanje neprostoVOLjne hospitalizacije in/ali neprostoVOLjnega zdravljenja ter odstranitvijo otroka iz okolja, ki ni varno, ter zadeve, ki so določene z zakonikom o civilnem postopku in pri katerih je prednost dana organizaciji ustnih sestankov na daljavo, če ima sodišče sredstva za to. V nujnih zadevah se med ustnimi postopki upoštevajo varnostna priporočila (razdalja med osebami, razkuževanje sodnih dvoran). Sodne procesne odločbe se pošiljajo z elektronskimi komunikacijskimi sredstvi, od katerih ima prednost sodni informacijski sistem. Izjemoma se osebam, ki nimajo dostopa do njega, dokumenti pošljejo po elektronski in navadni pošti. Procesna pisanja in druga korespondenca se osebam, ki niso udeleženci v postopku (npr. sodnim izvršiteljem, notarjem), pošiljajo prek državnega sistema za e-vloge ali po elektronski pošti, samo izjemoma pa po navadni pošti. Komunikacija/sodelovanje poteka po elektronskih komunikacijskih sredstvih in po telefonu. Po začasni ustavitvi neposrednega vročanja osebam na sodiščih se procesna pisanja prejemajo elektronsko ali pošiljajo po pošti. Sodni izvršitelji: sodni uradniki, ki so 16. marca začeli delati na daljavo, v obdobju karantene upnikom in dolžnikom še naprej zagotavljajo večino svojih rednih storitev. Dokler so neposredni stiki omejeni, bodo sodni uradniki in njihovi zaposleni z udeleženci v postopkih	
--	--	---	--

		komunicirali po telefonu, elektronski pošti, prek spletišča www.antstolai.lt ali po navadni pošti. Sedanja karantena tudi ni ovira za predložitev novih nalogov za izvršbo: pisni nalogi za izvršbo se lahko sodnim uradnikom predložijo po pošti, elektronski nalogi za izvršbo pa po elektronski pošti ali prek interneta s prijavo v informacijski sistem sodnih uradnikov na naslovu http://www.antstolai.lt/. V obdobju karantene sodni uradniki tudi ne objavljajo novih dražb. Kar zadeva organizacijo dela notarjev, se pripravljata osnutka sprememb zakona o notarskem poklicu in civilnega zakonika. V njiju je določeno, da bo večina notarskih storitev predstavljena na splet in se bo zagotavljala na daljavo. V osnutku sprememb je predlagano, naj se notarjem podeli pravica, da notarska dejanja opravljajo na daljavo in v zvezi z njimi izdajajo elektronske notarske listine. Informacije bodo posredovane delujočim državnim registrom in informacijskim sistemom. Obiski notarskih pisarn bodo mogoči samo za neposredno identifikacijo osebe ali na izrecno željo. Prva tako je predvideno, da se izključi sodelovanje notarja pri overitvi nekaterih preprostejših pooblastil in omogoči elektronska registracija pooblastil, za katera ni potrebna notarska oblika. V notarske storitve na daljavo ne bodo vključeni potrjevanje oporok in njihov sprejem v hrambo ter potrjevanje dejstva, da je oseba živa. Notarji tudi ne bi smeli opravljati storitev na daljavo, če menijo, da lahko pravne interese stranke bolje zaščitijo le, če se z njo sestanejo osebno, ali če morajo zapisati oporoko osebe, pojasniti posledice notarskih dejanj ali ugotoviti identiteto osebe.	
--	--	--	--

		Kar zadeva zagotavljanje storitev pravne pomoči z državnim jamstvom, so priporočila objavljena na spletni strani službe za pravno pomoč z državnim jamstvom. Močno se priporočata izogibanje osebnim stikom in zagotavljanje pravne pomoči z uporabo orodij za delo na daljavo, tj. pošiljanje vseh zahtev po elektronski pošti, svetovanje po telefonu, na spletu ali z uporabo drugih telekomunikacijskih sredstev. V nujnih zadevah, v katerih je sodelovanje zagovornika nujno pri nekaterih predhodnih preiskovalnih dejanjih ali sodnih postopkih, je treba ukrepati z ustrezno skrbnostjo, upoštevati nacionalne smernice za preprečevanje širjenja COVID-19 (varna razdalja, higiena itd.), odkloniti udeležbo v postopku, če niso bili sprejeti ustrezni zaščitni ukrepi (prostor se ne prezračuje, ni razkužil, pojavijo se dvomi glede zdravja drugih oseb v prostoru). Tudi litovska odvetniška zbornica je objavila podobna priporočila za vse aktivne odvetnike v Litvi.	
LUKSEMBURG (LU)	Krizno stanje na podlagi uredbe Velikega vojvodstva z dne 18. marca 2020, s katero je bila v okviru boja proti COVID-19 uvedena vrsta ukrepov, je bilo z zakonom z dne 24. marca 2020 podaljšano za tri mesece. Parlament v kriznem stanju ne more biti razpuščen, ohrani vsa svoja zakonodajna pooblastila in lahko kadar koli v treh mesecih sprejme zakon za končanje	Sodna uprava je v tej fazi pandemije sprejela potrebne ukrepe, da se po eni strani zagotavljajo funkcionalne storitve v zmanjšanem obsegu in po drugi strani čim bolj zavaruje zdravje vseh zaposlenih. Te določbe so sprejete ob strogem upoštevanju ustave in mednarodnih zavez Luksemburga, zlasti tistih, ki se nanašajo na temeljne pravice. Uporabljajo se v skladu z	Vse instrumente na področju pravosodnega sodelovanja v civilnih in kazenskih zadevah izvršuje in izdaja osrednji organ, tj. generalni državni tožilec. Delovni ritem se je nekoliko upočasnil, da se čim več ljudem omogoči delo od doma.

kriznega stanja. Odloki, sprejeti v tem obdobju, pravno prenehajo obstajati na dan prenehanja kriznega stanja. Vlada je na svetu vlade 25. marca 2020 sprejela uredbo Velikega vojvodstva, ki jo je pripravilo ministrstvo za pravosodje ter s katero so bili začasno ustavljeni roki v sodnih zadevah in prilagojena nekatera druga procesna pravila. S splošno določbo so začasno ustavljeni vsi roki, predpisani v postopkih pred rednimi, upravnimi in vojaškimi sodišči ter ustavnim sodiščem. V besedilu so določene nekatere izjeme v zvezi z odvzemom prostosti, pri katerem je treba sprejeti hitre odločitve. Roki v civilnih in gospodarskih zadevah Luksemburg je začasno ustavil roke v sodnih postopkih in podaljšal nekatere roke v posebnih postopkih. Določil je tudi nekatere izjeme, zlasti za nujne zadeve, v katerih rokov ni mogoče začasno ustaviti. Roki za vložitev pritožbe ali ugovora ne tečejo. • V zadevah v zvezi z najemom je bila odložena izvršitev odločb o prisilni izselitvi. Določena je odložitev prisilnih izselitev na področju stanovanjskih najemov. Roki za izvršitev prisilnih izselitev v primeru poslovnega najema so bili prav tako začasno ustavljeni, enako velja za roke prisilnih izvršb in dražb. • V zadevah v zvezi z osebnim stanjem je	meriloma nujnosti in sorazmernosti. Številne države članice so v okviru boja proti koronavirusu uvedle omejitve gibanja. To je storil tudi Luksemburg, obenem pa določil več izjem od teh omejitev (na primer za delavce v zdravstvu in drugih pomembnih sektorjih v sedanji krizi). Ena od teh izjem določa, da je ločenim staršem še vedno dovoljeno zapustiti dom, da bi izvajali svojo starševsko skrb, zlasti uresničevali pravico do stikov s svojim otrokom. Sodišča v Luksemburgu delajo z zmanjšano hitrostjo, vendar ohranjajo zadostno raven dejavnosti za obravnavo bistvenih in nujnih zadev. V obdobju kriznega stanja se zahtevki, naslovljeni na predobravnavne oddelke okrožnih sodišč in pritožbenega sodišča, obravnavajo po pisnem postopku. Notarji še naprej opravljajo svojo dejavnost. Sprejeti so bili ukrepi za odobritev odstopanj v nekaterih pravnih postopkih, da se je zmanjšala potreba po fizičnih stikih. Tudi odvetniki še naprej opravljajo svojo dejavnost in se spodbujajo, naj v času kriznega stanja za komunikacijo s sodišči uporabljajo elektronska komunikacijska sredstva. Da bi se izognili fizičnim stikom, sodni izvršitelji dokumentov naslovnikom ne vročajo osebno, ampak samo v poštne nabiralnike na njihovih	
---	---	--

	petdnevni rok, v katerem je treba prijaviti rojstvo, začasno ustavljen. Pri potrdilih o sklenitvi zakonske zveze je zaradi možnosti, da se oklic ne objavi, odpravljena vsaka časovna omejitev. • S posebno določbo so začasno ustavljeni roki v zapuščinskih zadevah zunaj sodnega postopka. Pomembno je ohraniti pravice državljanov, saj je likvidacija zapuščine zelo formalističen postopek, ki vključuje številne roke. • Predvideno je trimesečno podaljšanje rokov za vložitev in objavo letnih zaključnih računov, konsolidiranih računovodskih izkazov in povezanih poročil družb. To velja samo za poslovna leta, ki so na datum prenehanja kriznega stanja zaključena ter za katera se roki za vložitev in objavo do 18. marca 2020 niso iztekli.	naslovih.	
MALTA (MT)	16. marca 2020 so bili vsi zakonski in sodni roki, vključno z zastaralnimi roki v civilnih zadevah in vsemi prekluzivnimi roki, začasno ustavljeni in bodo znova začeli teči sedem dni po odpravi sklepa o zaprtju sodišč. Poleg tega so v času zaprtja sodišč začasno ustavljeni tudi vsi <i>ex lege</i> roki, ki veljajo za notarje. Roki v zvezi z notarji bodo začasno ustavljeni še dvajset dni po odpravi sklepa o zaprtju sodišč. Začasna ustavitev rokov za izvedbo prodaje, določenih v registrirani pogodbi o prodaji, ki je bila uvedena 16. marca 2020, je bila odpravljena 22. maja 2020. Za pogodbe o prodaji je bila uvedena dvajsetdnevna	Z učinkom od 16. marca se je ustavilo delo sodišč in sodnih tajništev, vključno z višjimi, nižjimi in pritožbenimi sodišči; vsemi razsodišči, ustanovljenimi z zakonom, ki delujejo v stavbi sodišča, ter vsemi sveti, komisijami, odbori ali drugimi subjekti, ki prav tako delujejo v isti stavbi sodišča ter pred katerimi potekajo kakršni koli postopki. Kljub temu pa lahko sodišča vseeno odredijo obravnave nujnih zadev ali zadev, v katerih menijo, da bi moral prevladati javni interes za obravnavo zadeve. Pogoji za to je seveda kakršna koli posebna ureditev za zaščito pred širjenjem virusa, kot jo lahko določi sodišče.	Čezmejno pravosodno sodelovanje se nadaljuje kot običajno, seveda kolikor je to mogoče v sedanjih okoliščinah, zlasti v okviru zmanjšane dejavnosti sodišč in okrnjenih mednarodnih potovanj.

	začasna ustavitev, ki se uporablja od 22. maja 2020; po tem dvajsetdnevnem obdobju teče naprej preostanek roka.	Sodna tajništva vseh sodišč so se 4. maja 2020 ponovno odprla za sprejemanje vlog za vsa sodna dejanja (ne le za nujne primere in zadeve, ki so v javnem interesu).	
NIZOZEMSKA (NL)	Parlament (drugi in prvi dom) se je dogovoril o začasni nujni zakonodaji. Ta zakonodaja omogoča reševanje najnujnejših težav v delovanju sodstva. Velja od 24. aprila 2020. Obravnave v civilnih in upravnih zadevah Izvedba obravnav z vsemi elektronskimi komunikacijskimi sredstvi, če fizična prisotnost zaradi COVID-19 ni mogoča. O načinu izvedbe obravnave v vseh zadevah odločajo sodniki. Sodni roki v civilnih, upravnih ali kazenskih zadevah ostajajo nespremenjeni.	Med 17. marcem 2020 in 11. majem 2020 so bila vsa sodišča zaprta, razen za izjemno nujne zadeve. Vse ostale zadeve so se obravnavale po pisnem postopku ali z uporabo avdio- ali videokonference. 11. maja 2020 se bodo sodišča ponovno odprla za vse zadeve kazenskega prava ter družinskega prava in prava v zvezi z mladoletniki. Sodstvo je sprejelo varnostne in organizacijske ukrepe v skladu z nasveti nacionalnih zdravstvenih organov. Kolikor bo mogoče, se bodo s fizično prisotnostjo v sodnih palačah obravnavale tudi druge zadeve. Če to ne bo mogoče, se lahko uporabijo videokonferenca ali druga elektronska sredstva. Vendar pa bodo sodišča zaprta za javnost, razen pri zadevah z močnim javnim interesom. Sodišča lahko sodni svet zaprosijo, da zagotovi profesionalni prenos v živo, če menijo, da je to potrebno zaradi javnega interesa. Pri vseh zadevah se obravnave lahko udeležijo največ trije predstavniki medijev. Poleg tega si sodstvo prizadeva, da bi se na spletu objavilo več sodnih odločb. Sodstvo proučuje možnosti za uskladitev izpolnjevanja obveznosti javnih in odprtih obravnav ter varovanja zasebnosti vpletenih strani. Sodstvo je tudi določilo začasno prilagoditev procesnopравnih predpisov za vsa sodišča in je	Zaposleni v osrednjih organih na Nizozemskem večinoma delajo od doma. Priporoča se komunikacija po elektronski pošti.

		na svojem spletišču ustvarilo stran s celotnim aktualnim pregledom in navodili za delo v času krize zaradi COVID-19 (www.rechtspraak.nl).	
POLJSKA (PL)	S poljsko posebno zakonodajo sta med drugim določeni preložitev rokov, ki še niso začeli teči, in začasna ustavitev rokov, ki so že začeli teči, in sicer: • zastaralnih rokov za izvršitev sodb; • rokov v postopkih in za ukrepe sodišč v sodnih postopkih, vključno z izvršilnim postopkom.	Za ublažitev negativnih posledic pandemije COVID-19 so bili sprejeti posebni ukrepi, ki vključujejo naslednje. Omogočen je prenos zadev med poljskimi sodišči (s strani sodnega organa in za določen čas v nujnih zadevah, kot so opredeljene s posebno zakonodajo o ublažitvi vpliva pandemije COVID-19 na poljski sodni sistem). Kategorija nujnih zadev je opredeljena tako: 1. postopki v zvezi z mladoletnimi otroki, med drugim: – postopki za odvzem starševske skrbi ali skrbništva v zvezi z mladoletnim otrokom; – postopki v zvezi z namestitvijo mladoletnega otroka, ki je tujec, v vzgojno-izobraževalni zavod; – postopki za določitev skrbnika za zastopanje interesov mladoletnega otroka v sodnem postopku; – postopki v zvezi z namestitvijo v mladinsko zavetišče ali podaljšanjem bivanja v njem; – izvršilni postopki, v katere so vključeni mladoletni otroci; 2. postopki v zvezi z duševno bolnimi osebami in osebami, ki niso sposobne skrbeti zase. Predsednik vsakega pristojnega poljskega sodišča lahko odredi, da se katera koli zadeva šteje za nujno, če bi bilo(-a) lahko zaradi opustitve odločanja o taki zadevi: – ogroženo življenje ali zdravje ljudi ali živali;	Zaposleni pri ministrstvu za pravosodje, ki delajo v osrednjem organu, delajo na daljavo. Vsa komunikacija s poljskim ministrstvom za pravosodje kot osrednjim organom (vključno z vročanjem pisanj in pridobivanjem dokazov) ali poljsko kontaktno točko Evropske pravosodne mreže mora potekati z elektronskimi sredstvi s potrebnimi prilogami v obliki skeniranih kopij.

		– povzročena resna škoda javnemu interesu; – povzročena neposredna in nepopravljiva materialna škoda; – in kadar je nujno odločanje o taki zadevi potrebno zaradi interesov pravičnosti. Napotitev sodnikov na druga sodišča je poenostavljena. Odločitve v zvezi s tem sprejmejo sodni organi v skladu z načelom neodvisnosti sodnikov in za vnaprej določeno obdobje. S takimi postopki bo zagotovljena podpora sodiščem, ki se srečujejo z večjim številom prejetih zadev. V nekaterih zadevah sta mogoča tudi ustavitev in preložitev sodnih postopkov.	
PORTUGALS KA (PT)	Izredno stanje je bilo razglašeno med 19. marcem 2020 in 17. aprilom 2020: • odredba 14-A/2020 • odredba 17-A/2020 • odredba 2-A/20 • odredba 2-B/20 • zakon 1-A/20 in njegove spremembe • uredba z zakonsko močjo 10-A/20 in njene spremembe Stanje nesreče je bilo razglašeno med 18. aprilom 2020 in 17. majem 2020: • resolucija 33-A/20 • resolucija 33-C/20 • zakon 1-A/20 in njegove spremembe	Med izrednim stanjem: Glavna orodja, sprejeta za organizacijo pravosodja: • načrti ukrepov v izrednih razmerah, ki so jih za vsako sodišče sprejeli njihovi predsedniki, • obseg storitev s fizično prisotnostjo za nujne postopke, ki so ga za vsako sodišče določili njihovi predsedniki, • virtualne sodne dvorane na vseh sodiščih (prva stopnja, druga stopnja in vrhovno sodišče), ki omogočajo obravnave na daljavo, • digitalni podpis sodb prek sistema	Med izrednim stanjem: • Ekipa kontaktne točke Evropske pravosodne mreže v civilnih zadevah dela od doma, pri čemer vsa zaprosila za sodelovanje in informacije obdelajo čim hitreje kljub začasni ustavitvi sodnih rokov in obdobj, ki jih sodišča upoštevajo. • Ekipa ima oddaljeni dostop do datotek prek VPN (navideznega zasebnega omrežja). • Vsak član ekipe je pripravljen

	• uredba z zakonsko močjo 10-A/20 in njene spremembe Tako med <u>izrednim stanjem</u> kot med <u>stanjem nesreče</u> je v skladu s členom 7 zakona 1-A/20 v njegovi konsolidirani različici sodni režim sodnih rokov naslednji: • roki v sodnih postopkih, ki niso nujni, so v obdobju, ki se bo končalo z uredbo z zakonsko močjo, začasno ustavljeni, • nujni sodni postopki potekajo brez začasne ustavitve rokov ali dejanj, • zastaralni in prekluzivni roki ne tečejo, • prisilna izselitev najemnikov in izvršitev hipotek na zasebnih stanovanjih sta odloženi, • roki, določeni za dolžnike za vložitev predlogov za začetek postopka zaradi insolventnosti, so začasno ustavljeni, • dejanja v izvršilnih postopkih, vključno z izvršilnimi ukrepi, so odložena, razen če bi to povzročilo nepopravljivo škodo ali ogrozilo upnikovo preživetje, • člen 15 uredbe z zakonsko močjo 10-A/20 določa, da se v primeru, da se zaradi pandemije sodišča na določenem območju zaprejo, postopkovni roki začasno ustavijo (to se je zgodilo v nekaj primerih in za omejeno obdobje).	vodenja zadev, • v primeru sodb kolektivnega sodišča se lahko podpis drugih sodnikov nadomesti z izjavo sodnika poročevalca, ki potrjuje glasovanje drugih sodnikov (člen 15-A uredbe z zakonsko močjo 10-A/20), • dostop prek VPN (navideznega zasebnega omrežja) do sistema vodenja zadev. Vsa procesna dejanja je dovoljeno opraviti po tele/videokonferenci. Za pridobitev informacij od sodišč se priporoča uporaba elektronske pošte namesto telefona. Delo na daljavo je obvezno vedno, kadar to omogoča narava dela. Sodniki opravljajo svoje običajno delo od doma, od koder imajo dostop do sistema vodenja zadev. Vedno pa so pripravljeni za prihod na sodišče, če bi bilo to potrebno. Dodeljevanje nujnih in nenujnih postopkov sodiščem prve stopnje ni bilo nikoli prekinjeno. Dodeljevanje zadev sodiščem druge stopnje in vrhovnemu sodišču je bilo do 15. aprila 2020 omejeno na nujne postopke. Od 16. aprila 2020 so bili dodeljeni vsi postopki, tako nujni kot nenujni. Nujna dejanja in postopki, v katerih bi lahko bile	oditi na delovno mesto vedno, kadar je to potrebno, in v nujnih zadevah. • V zadevah v zvezi s pravosodnim sodelovanjem je zaželeno komunikacija po elektronski pošti: correio@redecivil.mj.pt. Med stanjem nesreče: • Ekipa kontaktne točke trenutno delno dela na daljavo po zastarelih časovnih razporedih, ki zagotavljajo, da je v uradu fizično prisoten vsaj en član ekipe. • Za kontaktno točko velja obseg storitev visokega sodnega sveta; prav tako mora upoštevati <i>ukrepe za omejitev tveganja prenosa virusa na sodiščih</i>, ki so bili sprejeti med postopno odpravo omejitve gibanja. Oris dela, ki ga je kontaktna točka opravila med izrednim stanjem in stanjem nesreče: Ekipa je obravnavala vse prošnje za pomoč, tako nujne kot nenujne, med
--	---	--	---

	Končna opomba: Čeprav so bile te informacije skrbno zbrane, to ne pomeni, da si ni treba prebrati veljavnih pravnih besedil in njihovih poznejših sprememb. Glede na člen 5(2)(c) Odločbe 2001/470/ES te informacije niso zavezujoče za portugalski visoki sodni svet, nacionalna sodišča ali kontaktno točko.	ogrožene temeljne pravice, se lahko izvajajo osebno (nujna zaščita otrok, procesna dejanja in sojenje zaprtim tožencem) ali na daljavo, prek virtualnih sodnih dvoran. Sojenja in procesna dejanja, ki niso nujna, so bila preložena, razen če sodniki menijo, da je treba izvesti obravnave, zlasti da se prepreči nepopravljiva škoda, ali v zadevah, v katerih se vse stranke strinjajo z uporabo tele/videokonference / virtualnih sodnih dvoran. Sodbe v nenujnih zadevah se lahko izrečejo, če se vse stranke strinjajo, da nadaljnje poizvedbe sodišča niso potrebne. Dejanja in postopki, pri katerih so osebe fizično prisotne, potekajo v ustreznih prostorih, ki so pripravljeni na vsakem okrožnem sodišču, z zaščitnimi sredstvi in razkužili. Sodnik število udeležencev prilagodi glede na omejitve, ki so jih priporočili zdravstveni organi. Prihod na sodišče se odsvetuje, razen tistim, ki so pozvani. V tem primeru se v skladu s členom 14 zakona 10-A/20 predložitev zdravniškega potrdila o karanteni šteje za višjo silo. Portugalski visoki sodni svet poudarja, da morajo sodišča ostati zadnji porok temeljnih pravic. Praktične informacije o delovanju nacionalnih sodišč med izrednimi razmerami so na voljo na spletišču visokega sodnega sveta: https://www.csm.org.pt/	izrednim stanjem (na daljavo, po pošti in telefonu) in med stanjem nesreče (na daljavo in s fizičnim stikom) v zvezi s tremi mrežami pravosodnega sodelovanja, katerih članica je Portugalska: evropsko pravosodno mrežo v civilnih in gospodarskih zadevah, IberRede (latinskoameriške države) in pravosodno mrežo Skupnosti portugalsko govorečih držav. Ekipa je na primer obravnavala čezmejne zahteve za izterjavo preživnine, zahteve za prenos pristojnosti glede starševske odgovornosti, zahteve za informacije o tujem pravu v zvezi s premoženjskimi razmerji med zakoncema, zaščito ranljivih odraslih, nepogodbena civilna odgovornostjo ter zahteve za pridobivanje dokazov, pri katerih je bila potrebna pomoč ali preložitev zaradi ukrepov omejitve gibanja.
--	---	--	---

		<u>Med stanjem nesreče:</u> Glavna orodja, ki jih je sprejela organizacija pravosodja: • postopna opustitev omejitve gibanja v skladu z resolucijo sveta ministrov 33-C/20, • Skupni dokument visokega sodnega sveta, generalnega direktorata za pravosodje, urada generalnega državnega tožilca, visokega sveta za upravna in davčna sodišča ter generalnega direktorata za zdravje o <i>ukrepih za omejitev tveganja prenosa virusa na sodiščih</i> je na voljo na naslovu: https://www.csm.org.pt/2020/05/07/medidas-para-reduzir-o-risco-de-transmissao-do-virus-nos-tribunais/, • vsa sodišča prve in druge stopnje ter vrhovno sodišče in visoki sodni svet so sprejeli obseg dela, ki predvideva zastarele urnike ali odraža ekipe, v katerih so združeni zaposleni na delovnem mestu in zaposleni, ki delajo na daljavo, brez poseganja v ukrepe podpore družinam, namenjene določenim delavcem, in obvezno delo na daljavo za sodnike in sodno osebje, ki pripada skupinam s tveganjem. Visoki sodni svet je potrdil naslednje resolucije za zagotovitev stabilnosti človeških virov na sodiščih prve stopnje in pripravljenost na	
--	--	--	--

		delovno obremenitev, ki bo nastopila po odpravi začasne ustavitve rokov v nenujnih postopkih: • podaljšanje mandator predsednikov sodišč prve stopnje do 31. decembra 2020; • omejitev letnih prehodov sodnikov na mesta novih sodnikov v usposabljanju, ki bodo nameščeni na sodišča prve stopnje, in dovolitev prehodov sodnikov s sodišč prvega dostopa na sodišča zadnjega dostopa na prvostopenjskih sodiščih; • začasna ustavitev prehodov sodnikov na prvi stopnji na drugostopenjska sodišča brez poseganja v njihovo napredovanje. Medtem ko zakonodajni postopek, v katerem bo določen konec začasne ustavitve sodnih rokov v nenujnih postopkih, še poteka, je visoki sodni svet potrdil navedeni resoluciji za stabilizacijo človeških virov in upravnih organov na sodiščih prve stopnje (resoluciji z dne 28. aprila 2020 in 5. maja 2020). S tem naj bi bili kos delovni obremenitvi, ki se pričakuje po odpravi začasne ustavitve sodnih rokov v nenujnih postopkih. Stanje postopkov za izterjavo preživitve med izrednim stanjem in stanjem nesreče Čeprav iz notranjega prava ne izhaja, da so ti	
--	--	---	--

		postopki nujni (razen kadar so za nujne razglašeni z odločbo ali kadar obstaja začasni nujni ukrep v zvezi s preživnino), so se ti na številnih sodiščih nadaljevali, sodniki pa so izdajali sodbe in odrejali izvršilne ukrepe, pri čemer so dajali prednost ekonomsko ranljivejšim primerom, pri katerih preživninski jamstveni sklad otrokom zagotavlja plačilo preživnine, če je ne prejmejo od dolžnika. Kljub temu so bili postopki v zadevah neskladnosti, v katerih je treba zaslišati eno ali več strank in ki niso bili z odločitvijo sodišča razglašeni za nujne, enako kot druge nenujne zadeve začasno ustavljeni. Zasebni sodni izvršitelji niso prekinili tekočih izvršilnih ukrepov za izterjavo preživnine po uradni dolžnosti; tekoči izvršilni ukrepi so bili prekinjeni le na zahtevo dolžnikov, ki so se sklicevali na izgubo dohodka, brezposelnost ali odpuščanje zaradi pandemije. Stanje postopkov za preselitev otroka med izrednim stanjem in stanjem nesreče Večina zadev je bila obravnavana kot nujni postopki, in sicer zaradi rokov, določenih v Konvenciji o civilnopravnih vidikih mednarodnega protipravnega odvzema otrok iz leta 1980, vendar je število zadev verjetno omejeno zaradi zaprtja meja in/ali omejitev potovanja.	
--	--	---	--

ROMUNIJA (RO)	V skladu z uredbo št. 195/2020 o izrednem stanju in uredbo št. 250/2020 o podaljšanju izrednega stanja zastaralni in prekluzivni roki v izrednem stanju ne začnejo teči, če že tečejo, pa se začasno ustavijo. Prekinitev rokov za vložitev pritožb. Izredno stanje je bilo odpravljeno 15. maja 2020.	Izredno stanje je bilo razglašeno 16. marca, s posebnimi ukrepi v zvezi z organizacijo sodnega sistema: Sodna dejavnost v civilnih zadevah je začasno ustavljena, razen za nujne zadeve, določene s sklepom sodnega sveta št. 417 z dne 24. marca 2020. Odločbe se še naprej pripravljajo, tudi dokumenti strank se vpisujejo v vpisnik. Spodbujajo se uporaba videokonference, tudi na podlagi zaprosila za pravno pomoč, in obravnave, zaprte za javnost, kadar razmere to omogočajo. Vsi dokumenti strank se sodiščem pošiljajo z elektronskimi sredstvi, razen kadar te osebe takih sredstev nimajo. Spisi se z enega sodišča na drugo prenašajo z elektronskimi sredstvi; tudi sodna pisanja se strankam vročijo elektronsko. Kadar ni mogoče sestaviti senata sodnikov, se lahko pooblastijo sodniki iz drugega oddelka sodišča. Po 15. maju 2020 (odprava izrednega stanja) se bodo postopki v vseh civilnih zadevah nadaljevali po uradni dolžnosti. V desetih dneh po odpravi izrednega stanja bodo sodišča sprejela ustrezne ukrepe, da bi ponovno določila razpored obravnav in pozvala stranke.	Del osebja ministrstva za pravosodje lahko dela od doma. Za pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah se ne ve, kako dolgo bo prizadeto. Za čim večje zmanjšanje zamud se močno priporoča, naj se zapršila za pravosodno sodelovanje osrednjemu organu pošiljajo elektronsko. Dokumenti, poslani v tiskani obliki, bodo obdelani s precejšnjo zamudo. Ministrstvo za pravosodje deluje na podlagi člena 3(c) uredbe o vročanju pisanj in uredbe o pridobivanju dokazov kot organ pošiljatelj/prejemnik v izjemnih primerih. Vsa zaprosila (vročanje pisanj, pridobivanje dokazov, preživitinske zadeve, zadeve v zvezi s protipravnim odvzemom otrok itd.) trenutno obravnava ministrstvo za pravosodje kot običajno brez kakršnega koli prednostnega vrstnega reda. Uporabita se lahko naslednja e-naslova: dreptinternational@just.ro in ddit@just.ro. Od odprave izrednega stanja (15. maja 2020) bo ministrstvo za pravosodje kot osrednji organ izvajalo vse svoje dejavnosti na enak način kot med izrednim stanjem.
----------------------	---	--	---

SLOVAŠKA (SK)	Zakonski roki, izvršilni postopki, zakonske obrestne mere 27. marca je začel veljati zakon št. 62/2020 Z. z. o nekaterih izrednih ukrepih v zvezi z izbruhom COVID-19 in ukrepih na področju pravosodja (v nadaljnjem besedilu: zakon o COVID-19) (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2020/62/), s katerim so bili uvedeni omejevalni in drugi ukrepi, ki morajo imeti zakonsko pravno podlago. Člen 1 zakona o COVID-19 določa, da začasno (do 30. aprila 2020) prenehajo teči zastaralni in prekluzivni roki v zasebnem pravu oziroma da se v posameznih primerih uvede odlog takih rokov. V skladu s členom 2 zakona o COVID-19 enako velja za procesne roke strank v postopku. Če podaljšanje roka ni mogoče zaradi nevarnosti za življenje, zdravje, varnost, svobodo in zaradi morebitne znatne škode, ima sodišče diskrecijsko pravico, da ne uporabi te določbe in še naprej ukrepa v okviru določenega roka. Zakonske obrestne mere (še) niso bile spremenjene. Omejevalne določbe v zakonu o COVID-19 so časovno omejene (do 30. aprila 2020). Morebitno podaljšanje teh določb bo po potrebi obravnavano pozneje (za spremembo zakona bo potrebno soglasje vlade in parlamenta).	S členom 3 zakona o COVID-19 sta bili omejeni potreba po izvajanju obravnav na sodiščih in udeležba javnosti na obravnavah, če obravnave potekajo v izrednih razmerah. Če sodna obravnava poteka z izključitvijo javnosti, je po zakonu treba obravnavo zvočno snemati, zvočni zapis pa mora biti na voljo čim prej po obravnavi. Zakon je bil dopolnjen s smernicami za sodišča, ki jih je izdalo ministrstvo za pravosodje in v skladu s katerimi morajo sodišča: - omejiti gibanje javnosti v sodni stavbi; - uvesti upoštevanje higienskih preventivnih ukrepov; - informacije zagotavljati po telefonu/elektronski pošti; - omejiti udeležbo javnosti na sodnih obravnavah; - izvajanje obravnav omejiti samo na: - o zadeve v zvezi s skrbništvom, pogojni odpust; - o postopke v zvezi z mladoletnimi otroki in - o zadeve, v katerih bi opustitev ukrepanja povzročila nepopravljivo škodo. Sodišča so skrajšala delovni čas in dovolila delo od doma.	Na področju čezmejnega pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah z zakonom o COVID-19 niso bile uvedene nobene posebne omejitve, uporabljajo pa se splošne omejitve. Osrednji organi večinoma delajo od doma. Konec aprila so nastale prve težave z dostavo pošte – sodna pisma, naslovljena celo na države članice EU, so bila vrnjena kot nedostavljena. Ko ni varne elektronske dostave, je lahko uporaba elektronske pošte pravno sprejemljiva le v nekaterih primerih. Poleg tega pri uporabi elektronske pošte obstaja tveganje kršitve varnosti in uhajanja občutljivih osebnih podatkov. Težava je tudi v zvezi z dokazilom o dostavi/vročitvi dokumentov. Slovaška bi si želela enoten pristop EU, ki bi izpolnjeval merila za čezmejno pravosodno sodelovanje. Splošne zahteve/vprašanja za osrednji organ se lahko pošljejo po elektronski pošti: - osrednjemu organu za Uredbo (ES) št. 1393/2007 in Uredbo Sveta (ES) št. 1206/2001 (ministrstvo za pravosodje): civil.inter.coop@justice.sk;
-----------------------------	--	--	--

			- osrednjemu organu za Uredbo Sveta (ES) št. 2201/2003 in Uredbo Sveta (ES) št. 4/2009 (center za mednarodno pravno varstvo otrok in mladine): info@cipc.gov.sk.
SLOVENIJA (SI)	Z odredbo predsednika vrhovnega sodišča z dne 13. marca na podlagi predloga ministra za pravosodje je bilo določeno, da razen v nujnih zadevah procesni roki ne tečejo. 20. marca 2020 je bil sprejet Zakon o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19), ki je začel veljati 29. marca 2020. Vsi ukrepi iz tega zakona in morebitni drugi ukrepi, sprejeti na njegovi podlagi, veljajo do prenehanja razlogov zanje, kar s sklepom ugotovi vlada, vendar najdlje do 1. julija 2020. Z zakonom so bile uvedene določbe za vse roke (materialne in procesne). Roki za uveljavljanje pravic strank v sodnih postopkih, določeni z zakonom, od 29. marca 2020 ne tečejo. Prav tako od 29. marca 2020 ne tečejo roki v sodnih zadevah (procesni roki), razen v sodnih zadevah, ki se obravnavajo kot nujne. Poleg tega ne teče rok za vložitev ustavne pritožbe. Roki bodo znova začeli teči po prenehanju ukrepov, določenih z zakonom. Zakon o spremembi in dopolnitvah Zakona o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in	Zakon o spremembi in dopolnitvah Zakona o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) predstavlja pravno podlago za sodne in upravne organe ter druge javne organe za izvajanje ustnih obravnav in drugih procesnih dejanj, odločanje in vročanje v zadevah, ki niso nujne, vendar pod pogojem, da je zagotovljena neprekinjena varnost zaposlenih in strank. Sodišča in drugi sodni organi, ki so med tem časom tudi sprejeli številne odločitve v zadevah, ki niso bile opredeljene kot nujne, bodo te odločitve poslali ali vročili strankam, ki so drugače seznanjene z njimi, toda z začetkom veljavnosti tega zakona niso dolžne ničesar storiti, če tega ne želijo, saj roki, tako postopkovni kot materialni, še vedno ne tečejo. Če pa želijo, lahko sprejmejo posamezne ukrepe, ki bodo institucijam omogočili nemoteno delovanje, da bodo lahko prej pridobili svoje pravice. Na področju izvrševanja je izvrševanje začasno ustavljeno. Potem ko bodo spremembe začele	Osrednji organ za Uredbo (ES) št. 1393/2007 in Uredbo Sveta (ES) št. 1206/2001 (ministrstvo za pravosodje) je vzpostavil sistem dela na daljavo. Komunikacija mora torej čim bolj potekati po elektronski pošti namesto na papirju, in sicer prek e-naslova: gp.mp@gov.si. Zaradi teh posebnih razmer se lahko pri pošiljanju zaprosil pristojnim sodiščem v papirni obliki pojavijo zamude. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki je osrednji organ na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003, je vzpostavilo sistem dela na daljavo, s čimer je fizično prisotnost na delovnih mestih zmanjšalo na minimum. Glede na sedanje razmere in dokler bodo te obstajale, osrednji organ ne more zagotoviti običajne obdelave vseh prejetih zaprosil. Obdelavo prejetih zaprosil je mogoče zagotoviti le, če prispejo po elektronski pošti na e-naslov: gp.mdds@gov.si. Močno se

	drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) je bil sprejet 29. aprila. Postopkovni in materialni roki še vedno ne tečejo, ukrepi pa omogočajo postopen prehod na normalno delovanje in hkrati varujejo najšibkejše.	veljati, bodo sodišča lahko izdajala naloge za izvršbo in za zavarovanje ter jih vročala strankam v nenujnih zadevah, ki so se začele pred uvedbo ukrepov zaradi epidemije. V teh zadevah se stranke ne bodo dolžne odzvati nemudoma, saj roki v nenujnih zadevah ne tečejo, in bo pravna rešitev, v skladu s katero je izvrševanje še vedno veljavno (razen v nujnih zadevah, kot je izterjava preživnine), za izvršilne postopke, ki so bili ustavljeni ali preloženi zaradi epidemije, še vedno veljavna. To seveda ne pomeni, da je stranka, ki bi se želela odzvati, pri tem omejena. Na klasičnem civilnem ali pravnem področju bodo sodišča lahko izrekala sodbe in jih vročala strankam, če gre za nenujni civilni postopek, ki je bil pred uvedbo ukrepov pred glavno obravnavo. Sodba bo torej strankam vročena, vendar roki ne bodo tekli. To bo bistveno pripomoglo k postopni odpravi zaostanka v delovanju sodišč. Predlog ministrstva omogoča postopno sprostitev zadev tudi na zemljiškoknjižnem področju. Odločitev o predlogu za vpis v zemljiško knjigo lahko postane pravnomočna, čeprav roki ne tečejo, vendar le, na primer, če se vse stranke odpovejo pravici do pritožbe. Isto velja za vpise v zemljiško knjigo. Stranke so lahko doslej predložile predlog za vpis v zemljiško knjigo in tako zagotovile zaščito odredbe. Novi predlagani režim za obdobje epidemije omogoča strankam v zadevah zaradi insolventnosti, da vložijo vlogo, izjavo ali	priporoča, naj vsa komunikacija poteka po elektronski poti. Odhodna zaprosila se bodo pošiljala izključno z elektronskimi sredstvi. Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije, ki je osrednji organ na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009, trenutno dela na daljavo od doma. Zato prosi, da se vsa sporočila pošiljajo elektronsko na naslednji e-naslov: jpsklad@jps-rs.si. Osrednji organ bo prav tako komuniciral in zahtevke pošiljal po elektronski pošti.
--	--	---	---

		dokument po izteku roka, če je do zamude prišlo zaradi epidemije COVID-19 in sodišče še ni odločilo; v takem primeru sodišče prepozno vlogo upošteva in je ne zavrže. Taka intervencijska pravna podlaga, ki sprošča strogost in nepovratnost dejanj v postopkih zaradi insolventnosti, je tudi pomembna okoliščina v sledeči oceni predsednika vrhovnega sodišča Republike Slovenije za odločitve o tem, ali naj se zadeva obravnava po nujnem postopku. Odredba predsednika vrhovnega sodišča z dne 5. maja, ki nadomešča prejšnje odredbe: Sodišča bodo še naprej odločala in opravljala naroke v nujnih zadevah v skladu z določbami 83. člena Zakona o sodiščih in odredbo predsednika vrhovnega sodišča. Ta je z novo odredbo, ki je v uporabi od 5. maja 2020, razširil nabor nujnih zadev. Ta vključuje tudi zadeve prisilne poravnave in stečaja, v katerih do vključno 30. marca 2020 ni bil izdan sklep o začetku postopka. V času trajanja posebnih ukrepov se morajo stranke, njihovi pooblaščenici in druge osebe, ki želijo podatke v zvezi s postopkom in niso vabljeni na sodišče, predhodno najaviti preko objavljenih elektronskih naslovov in telefonskih števil v času uradnih ur. 1. Odločanje sodišč v nujnih in nenujnih zadevah Zaradi nastanka izrednega dogodka, tj. epidemije nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) – koronavirus, ki lahko v večjem	
--	--	---	--

		obsegu ovira nemoteno oziroma redno izvajanje sodne oblasti in zaradi preprečitve širjenja virusne okužbe epidemije nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) – koronavirus, varovanja zdravja in življenja ljudi in zagotovitve delovanja sodstva vsa sodišča od 5. 5. 2020 opravljajo naroke, odločajo in vročajo sodna pisanja a) v zadevah, ki niso nujne v skladu s 83. členom Zakona o sodiščih, in ki se ne štejejo kot nujne v skladu s to odredbo, če sodišča lahko zagotavljajo opravo teh dejanj v skladu s pogoji, določenimi v tej odredbi in v drugih ukrepih, ki jih na podlagi te odredbe določi predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, ter tako, da se ne širi virusna okužba in je zagotovljeno zdravje in življenje ljudi, ter b) v nujnih zadevah, kot to določa 83. člen Zakona o sodiščih; od teh se pa kot nujne ne štejejo: b.1. v zadevah zavarovanja, dejanja, ki zahtevajo osebne stike izvršiteljev, udeležencev in drugih oseb v teh postopkih in oprava teh dejanj ni nujna zaradi odvrnitve nevarnosti za življenje in zdravje ljudi ali premoženja večje vrednosti, b.2. menični in čekovni protesti ter menične tožbe, b.3. popis zapustnikovega premoženja, b.4. zadeve prisilne poravnave in stečaja, v katerih do vključno 30. 3. 2020 ni bil izdan sklep	
--	--	---	--

		o začetku postopka, 2. Temeljni ukrepi za nemoteno izvajanje sodne oblasti v zgoraj navedenih zadevah 2.1 Dostop do sodišča Sodišča določijo vstopno točko v sodno stavbo za stranke, njihove pooblaščenice in druge osebe ter vstopno točko v sodno stavbo za sodnike in sodno osebje, kjer je prostorsko to mogoče. Na vstopnih točkah se izvedejo vsi potrebni preventivni ukrepi za preprečitev virusne okužbe in objavi pisno obvestilo za vse vstopajoče o uvedenih preventivnih ukrepih, ki veljajo v prostorih sodišča. Razen v nujnih zadevah v času trajanja posebnih ukrepov stranke, njihovi pooblaščenici in druge osebe: 1. vloge vlagajo le po pošti ali preko portala eSodstvo v postopkih, kjer je to omogočeno, 2. za komunikacijo s sodišči uporabljajo objavljene elektronske naslove in telefonske številke v času uradnih ur. V času trajanja posebnih ukrepov se morajo stranke, njihovi pooblaščenici in druge osebe, ki želijo podatke v zvezi s postopkom in niso vabljeni na sodišče, predhodno najaviti preko objavljenih elektronskih naslovov in telefonskih števil v času uradnih ur. 2.2 Naroki, seje in zaslišanja Naroki, seje in zaslišanja se, če so izpolnjeni tehnični in prostorski pogoji, praviloma izvedejo preko videokonference. Na narokih, sejah in zaslišanjih, ki se ne izvedejo	
--	--	---	--

		prek videokonference, mora biti razdalja med sodniki, sodnim osebjem, strankami, njihovimi pooblaščenici in drugimi osebami vsaj dva metra, vsi morajo nositi zaščitno opremo, prostor pa mora biti razkužen. 2.3 Javnost glavne obravnave Z namenom preprečitve širjenja virusne okužbe, varovanja zdravja in življenja ljudi in zagotovitve delovanja sodišč ter zagotavljanja izvajanja pravic in obveznosti lahko sodnik ali predsednik senata začasno izključi javnost celotne glavne obravnave ali njenega dela in določi druge primerne varovalne ukrepe. 2.4 Drugi ukrepi Druge ukrepe dodatno določi za vsa sodišča predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, za posamezno sodišče pa vsak predsednik sodišča. Veljavnost odredbe in drugih ukrepov Ta odredba in na njeni podlagi določeni drugi ukrepi veljajo do javno objavljenega preklica predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije.	
ŠPANIJ (ES)	Vsi roki so začasno ustavljeni, vključno z roki, določenimi v procesnih zakonih za vse sodne odločbe. Znova bodo začeli teči, ko bodo prenehala veljati podaljšanja iz kraljeve uredbe št. 463/2020.	Delo v sodnih prostorih je bistveno zmanjšano. Zagotovljeni ali izboljšani so bili rešitve informacijske tehnologije in komunikacijska orodja, da bi se sodnikom, tožilcem in drugim delavcem v pravni stroki olajšalo delo na	Španski osrednji organ ne more zagotoviti običajne obdelave prejetih zaprosil (zlasti zaprosil, prejetih na papirju). Zaposila morajo biti poslana z elektronskimi sredstvi.

	Začasna ustavitev procesnega roka ne velja za več posebnih postopkov, med katerimi so postopki za varstvo otrok. Sodnik ali sodišče lahko odloči, da se izvede kakršen koli sodni postopek, ki je potreben za preprečitev nepopravljive škode za pravice in legitimne interese strank v postopku. Splošni sodni svet objavlja nove podatke o ukrepih, ki so jih španski organi sprejeli za preprečevanje širjenja virusa, na svojem spletišču, in sicer v posebnem razdelku z naslovom: <i>General information COVID-19</i> (splošne informacije o COVID-19), dostopnem na povezavi: http://www.poderjudicial.es/cgpi/en/Services/Information-COVID-19/General-information-/. Na tem spletišču so objavljene popolne informacije, vključno s splošnimi informacijami, navodili in protokoli, dogovori parlamentarnega odbora (od 11. marca 2020 do 5. maja 2020), sodno prakso ter informacijami ministrstva za pravosodje in generalnega državnega tožilstva, ministrstva za zdravje, vodje države in nadzornih odborov vrhovnih sodišč avtonomnih skupnosti.	daljavo. Storitve notarjev in uradnikov za vpise v javne registre spadajo med bistvene javne storitve, zato je njihovo delo zagotovljeno.	– Pridobivanje dokazov (člen 3 Uredbe št. 1206/2001): obdelana bodo resna in nujna zaprosila, ki jih je treba poslati na e-naslov: rogatoriascivil@mjusticia.es. Vsa druga zaprosila se pošljejo po običajnem postopku v papirni obliki neposredno pristojnemu španskemu sodišču. – Protipravni odvzem otroka in izterjava preživnine: zagotovi se lahko samo obdelava zahtevkov, prejetih po elektronski pošti. Izvršijo se samo nujni zahtevki ob upoštevanju omejitve gibanja, ki velja za državljane. (sustraccionmenores@mjusticia.es) (SGCJIAlientos@mjusticia.es)
ŠVEDSKA (SE)	Do zdaj niso bili v zvezi s sodnimi postopki uvedeni nobeni ukrepi.	Švedska sodišča, ki so neodvisna od vlade, so sprejela različne ukrepe za odziv na sedanje razmere. Na splošno je bilo preklicanih več	

		obravnav kot običajno, predvsem zaradi bolezni strank, odvetnikov in prič. Sodišča so povečala uporabo videokonferenc in telefonskih konferenc. Za čim varnejše in čim učinkovitejše delovanje se uporabljajo obstoječa pravila.	
--	--	--	--

Posodobljeno 10/06/2020